

Gedő Mária angol-német szakos tanár, szabadidejében kézműves

FOTÓK: VERES NÁNDOR

#Gedő Mária

A hibából is tanul a kézműves

Formára vág, reszel, hajtogat, nyitol, zsanérral forraszt, kézügyben vannak mindig a lombfűrészek, fűrők, reszelők, fogók, a forrasztópisztoly. Gedő Mária angol-német szakos tanár, de szabadidejében rézből bizsukat, ezüsből ékszereket készít.

A csíkszeredai Kós Károly Szakközépiskola angol-német szakos tanára már régóta kézműveskedik. Mondhatni ebbe nőtt bele, hiszen – mint megjegyzi – családjától ez sosem állt távol. A hetvenes-nyolcvanas években, ha valamire szükségük volt, és azt rendszerint nem lehetett megvásárolni, akkor elkészítették, lehetett az bútor, ruha vagy egyéb használati eszköz.

„Középiszkolás koromban rengeteg zsebpénzem volt, mert bőrből készítettem bizsukat. Mindig matattam valamivel, mert kellett, élveztem. Bármennyire is közhelyként hangzik, számomra ez adja meg a lelki egyensúlyt” – magyarázza Mária. Néhány évvel ezelőtt rézdrótból készített ékszereket, mostanra viszont már rézlemezrel és ezüstlemezrel is dolgozik. Számára nagy kihívás most az ötvösség, azt próbálja megtanulni, utánaolvas, kísérletez, és mindeközben lélegzetelállító bizsuk, ékszerek kerülnek ki a kezei közül.

„Sok mindent kipróbáltam, és ez az, amiről azt gondoltam, hogy egy év után megunom. De nem. Sőt, újabb technikákat, szerszámokat ismerek meg, és ezek újabb távlatokat nyitnak. Nekem már nem elég az, hogy drótból dolgozok, az könnyebb abból a szempontból, hogy itthon megvan az anyag, illetve hulladékból is ki tudom bontani a rézdrótot, vagy veszek kábelt,

és abból szedem ki. Szerszámok a drótozáshoz itthon megtalálhatók, könnyen beszerezhetők. Számomra az ötvösség kezdett érdekes lenni. Rézlemezről kivágni a formát, rétegelni, ehhez kell lombfűrész, de számos olyan szerszámra van szükségem, amit itthon nem lehet beszerezni. Sok olyan dolog van, amihez én keresgéltem ki az információkat” – mondja.

Kicsit csalódottan mesél arról is, hogy egy alkalommal például egy ékszerészt kérdezett meg, hogy az ezüstöt mivel forrasztja össze, de a szakmai titokra hivatkozva nem kapott választ a kérdésre. „Persze első kattintásra megtaláltam az interneten a szükséges információt, azóta

ezüsttel is dolgozok. Teljesen más, mint rézzel dolgozni, az ezüstnek alacsonyabb az olvadáspontja, viszont sokkal merevebb, engedetlenebb. Mint feldolgozási lehetőség a réz áll közelebb hozzám” – jegyzi meg, miközben előkerülnek a különböző csiszolt ásványokkal díszített fülbevalók, nyakékek, karkötők. Ezek mindegyike különböző vastagságú ezüst-, illetve rézlemezről született.

Rajzol, vág, forraszt

„Amikor hozzálátok egy ékszerhez, azt először fejben lejátszom, nem találokra hajlítgatom, hogy majd lesz valami. Megrajzolom, több példányban másolom, lombfűrészrel kivágom lehetőleg minél pontosabban, hogy csak keveset kelljen majd reszelni. Vágás előtt már kifúrom a lyukakat, hogy tudjam majd összenyitolni, a nyitszegeket is én készítem. Következik a folyatószer, amivel bekenem azt a felületet, amire rá szeretném forrasztani a drótokat vagy a másik lemezt. Mellé helyezem a forrasztóanyagot, és forrasztólámpával kezdem hevíteni. Tiszta élvezet nézni, ahogy a forrasztóanyag megolvad, és a két felület között végigfut. A folyamat után befeketedik, oxidálódik a félkész termék, de pár órára ecet és só keverékébe teszem, és újra gyönyörű lesz. Aztán az eset-

Mária számára fontos a szimmetria